

AKO POMÔČŤ DEŤOM, ABY DOBRE ČÍTALI?

ČÍTAJTE IM! KÝM TO NEVEDIA ONY, ČÍTAJTE IM VY. KEĎ ZAČNÚ SAMY, TREBA ICH V ČÍTANÍ PODPOROVAŤ A POVZBUDZOVAŤ. NAUČIŤ ICH VZIAŤ DO RUKY KNIHU. PRAVIDELNE. TÚ PRAVÚ, VOŇAVÚ, PAPIEROVÚ KNIHU, KTOREJ ŠUŠTIA STRANY PRI OTÁČANÍ. A ZÁŽITKOM A NÁVYKOM ICH PRESVEDČIŤ, ŽE KNIHA JE HODNOTNEJŠIA AKO BLIKAJÚCI MOBIL ČI VEĽKÁ POČÍTAČOVÁ OBRAZOVKA.

ZAČNITE ODMALA

Kolkí z vás si spomínajú na pravidelný večerný rituál, keď vám rodičia čítali pred spaním rozprávky? Dopriali by ste to isté svojim deťom? Nejednen rodič dnes bojuje s časom a večer už na detskú knižku ani nepomyslí. „Mamííí, poď mi čítať!“, ozýva sa večer z detskej izby. Chodíte, oplatí sa. Výskumy dokazujú, že deti, ktorým rodičia pravidelne každý deň čítajú, majú náskok pred rovesníkmi a výrazne sa im obohacuje slovná zásoba. Pri pravidelnom každodennom čítaní deťom do 5 rokov až o 290-tisíc slov. Z americkej štúdie vyplýva, že tieto deti majú „napočúvanú“ väčšinu slovnej zásoby a pri nástupe do škôlky a neskôr do školy sú lepšie pripravené, pretože slová už predtým videli na papieri. Práve to im pomáha ľahšie sa naučiť čítať a písať.

Americkí vedci uskutočnili výskum kníh a zistovali, aký vplyv má počet slov v knihe na rozvoj slovnej zásoby. A to na základe toho, koľko slov počuje dieťa od narodenia do dovŕšenia piatich rokov pri rôznej intenzite čítania. Čiže ak im rodičia čítajú pravidelne od najmenšieho veku a ak im čítajú len jednu knihu každý druhý mesiac. Výsledky výskumu potvrdzujú doslova miliónovú priepasť v slovnej zásobe medzi deťmi z rodín, kde podporujú pravidelné čítanie a medzi deťmi, ktorým rodičia nikdy nečítajú. Oplatí sa deťom čítať, je to výborná investícia ovplyvňujúca ich školskú úspešnosť, a zároveň zmysluplne strávený spoločný čas.

PRVÁCI AJ DRUHÁCI

Väčšina detí sa do školy teší. Niektorí predškôláci už pred nástupom vedia čítať, písať a trochu aj počítať. Ale naučiť sa to majú najmä v škole. Viete, čo všetko by mali zvládnuť ešte pred nástupom do školy? Napríklad prerozprávať príbeh alebo reprodukovať zažitú udalosť. A viete, že by to mali zvládnuť v správnom časovom slede a tak, aby používali rozvité vety, a dokonca súvetia? Alebo by mali vedieť rozložiť slovo na hlásky. Toto všetko by mali dokázať ako predškôláci a výrazne im v tom pomôže bohatá slovná zásoba, ktorú čerpajú z čítania od rodičov, starých rodičov, učiteľov či starších súrodencov. Deti prichádzajú do školy prirodzene zvedavé a s nadšením. Avšak prvý neúspech alebo problém ich môže poriadne odradiť. V prvých ročníkoch základnej školy sú to najmä problémy s čítaním.

Počas prvého roka sa deti zoznamujú s písmenami, v druhom si osvojujú techniku čítania, po druhom ju už cibria a zdokonaľujú. Tu nastupuje porozumenie čítaného a zvyšuje sa schopnosť reprodukovať prečítaný text. To je ten ideálny prípad. No nie vždy nastane. Čítanie je základom aj pre ostatné predmety, a pokiaľ sa dieťa stretáva s neporozumením textu, zasahuje to do neúspechov aj v ďalších predmetoch. A je to tu, začína začarovaný kruh. Kruh problémov od zažitého neúspechu cez strach, obavy, nesústreďenie, zhoršenie známok, zníženie sebaavedomia, ktoré môže vyústiť až k napätiu v rodine. Ako sa môže také dieťa tešiť do školy a mať radosť z učenia?

Samozrejme, okrem školskej úspešnosti existuje mnoho ďalších dôvodov, prečo u detí podporovať čítanie s porozumením. Vo všeobecnosti čítanie rozvíja celkovú inteligenciu a analytické myslenie, podporuje koncentráciu, odbúrava stres, posilňuje pamäť a vzdeláva.

DOBRY OBSAH, zaujímavá forma

Ako pomôcť deťom, aby dobre a rady čítali? Výberom vhodnej literatúry a kníh. Pritom dnes už dvojnásobne platí, že je potrebné priblížiť sa nielen obsahom, ale aj formou. Za našich školských čias sme sa bežne stretli s hrubou knihou plnou textov bez grafiky či obrázkov. A ak tam boli, boli čiernobiele. To už dnešné deti neupúta. Zato vhodný výber témy, pritažlivý, veku primeraný detský jazyk v príbehu, farebné ilustrácie, otázky alebo aj maľované čítanie, úlohy, to všetko môže pomôcť priťahovať pozornosť malého čitateľa. Šikovným pomocníkom na zlepšenie čítania s porozumením sú aj špeciálne čítanky a pracovné zošity odborne navrhnuté a rešpektujúce vek a vývinové štádium čitateľa. Obsahujú krátke, pútavé, vtipné a zaujímavé príbehy a na ne nadväzujúce súbory úloh, prostredníctvom ktorých sa deti naučia pracovať s textom a čítať s porozumením.

TIP

TAJOMSTVÁ SVETA

Pracovné zošity pre 1. stupeň základnej školy na zlepšovanie čítania s porozumením.

www.raabe.sk

